

ענין כולם בחכמה עשית (אורות):
נה"ש דף ט' ע"ג.
שעה"כ דף ק"א ריש ע"ב.

סדר כ"ל צמ"א			אור א"ס ב"ה	כתר
			אור הטעמים	
שפע	של ז"א	אורות (צל"מ)	א	חכמה (נקודות)
	של ז"א	מוחין	מ	
מסכים	ממוחין דאו"א	צלמים	צ	טיפה רוחנית
	מנה"י דאו"א	לבושים	ל	טיפה גופנית
מקבל	של ז"א	כלים	כ	

שפירות	שמות הספירות (כפי שמופיע בעיקר בתפילה)
י"ס	הוי"ות (פנימי) ואקי"ה (מקיף) מנוקדים - לפי הספירה. בסידור נקרא נרנח".
חב"ד	מבוסס על הוי"ות (מוחין דאבא) ואקי"ה (מוחין דאימא) מלאים (חו"ב חו"ג).
נה"י	הוי"ות (צלמים דאבא) ואקי"ה (צלמים דאימא) מלאים (שם אחד לכל ספירה. מצוי בכריעות וזקיפות).
נה"י	הוי"ות (לבושים דאבא) ואקי"ה (לבושים דאימא) מלאים (שם אחד לכל ספירה. כמעט לא מצוי בסידור).
י"ס	ג' שמות לכל כלי (לפי סדר פנימי - אמצעי - חיצוני).

אורות דאו"א

אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה
אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה	אהיה
יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה	יהוה

שורשי המו'	חוב"ב חו"ג דכחמה דאבא	חוב"ב חו"ג דגבורות דאבא	חוב"ב חו"ג דחסדים דאבא	חוב"ב חו"ג דחכמה דאבא
עתיק	יוד הי ויו	אלף הי וו הי	אלף הי ויו הי	יוד הי ויו הי
נוק' דעתיק	יוד הי ואו	אלף הה וו הה	אלף הי ואו הי	יוד הי ואו הי
א"א	יוד הא ואו	אלף הא וו הא	אלף הא ואו הא	יוד הא ואו הא
נוק' דא"א	יוד הה וו	אלף הה ואו הה	אלף הי וו הי	יוד הה וו הה

מוחין (מצד) דאבא

שורשי המו'	חוב"ב חו"ג דכחמה דאימא	חוב"ב חו"ג דגבורות דאימא	חוב"ב חו"ג דחסדים דאימא	חוב"ב חו"ג דחכמה דאימא
עתיק	אלף הי יוד	אלף הי וו	אלף הי ויו	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף הי יוד	אלף הה וו	אלף הי ואו	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד

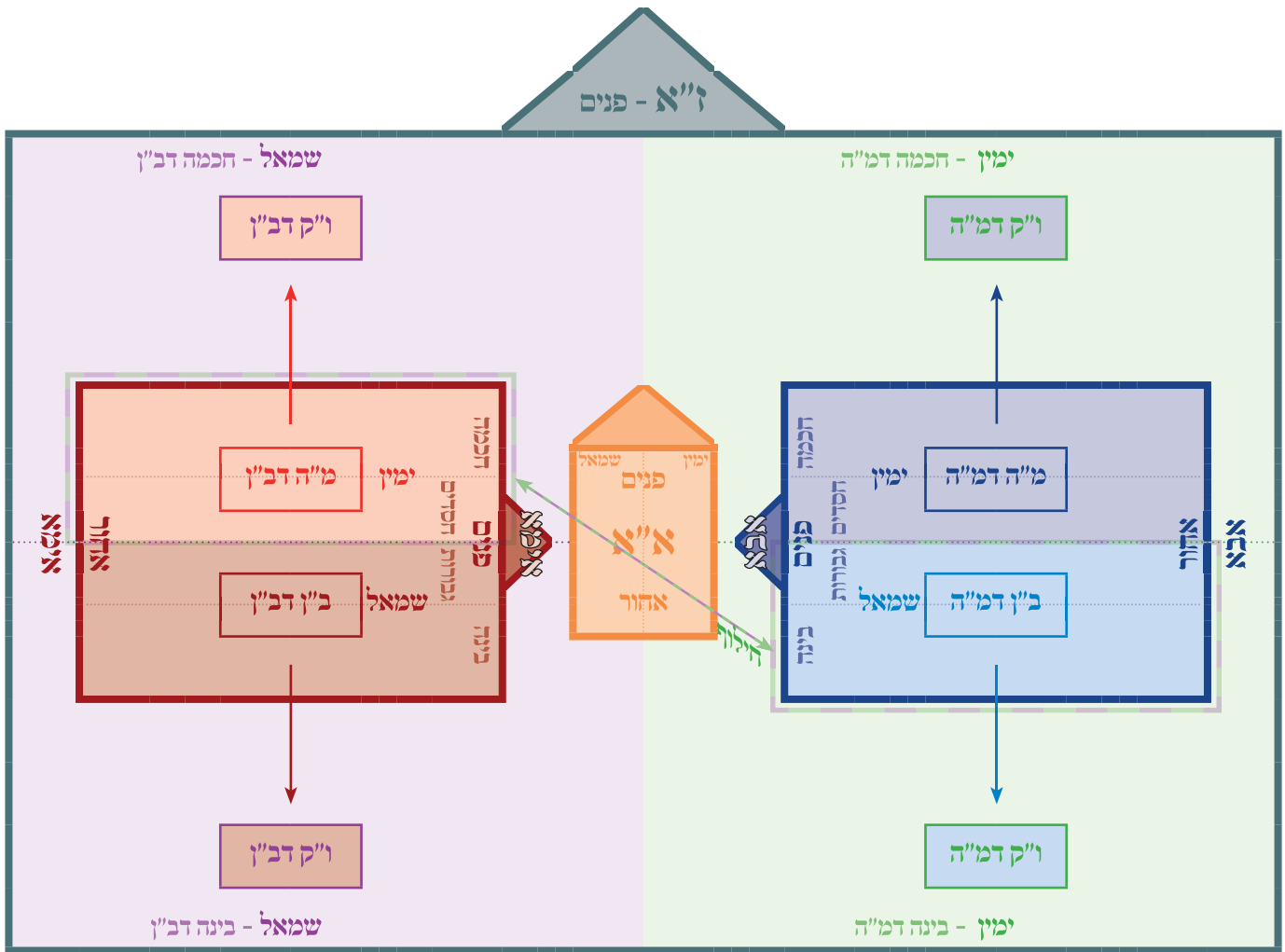
מוחין (מצד) דאימא

שורשי המו'	חוב"ב חו"ג דכחמה דז"א	חוב"ב חו"ג דגבורות דז"א	חוב"ב חו"ג דחסדים דז"א	חוב"ב חו"ג דחכמה דז"א
עתיק	אלף. אלף. אלף. אלף הא יוד.	אלף. אלף הי וו הי	אלף הי ויו הי	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף. אלף הא יוד	אלף הה וו	אלף הי ואו הי	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד
שורשי המו'	ג' כלי בינה דז"א	ג' כלי דעת דז"א	ג' כלי חכמה דז"א	ג' כלי חכמה דז"א
עתיק	אלף. אלף. אלף. אלף הא יוד.	אלף הי וו הי	אלף הי ויו הי	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף. אלף הא יוד	אלף הה וו	אלף הי ואו הי	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד
שורשי המו'	ג' כלי גבורה דז"א	ג' כלי ת"ת דז"א	ג' כלי חסד דז"א	ג' כלי חסד דז"א
עתיק	אלף. אלף. אלף. אלף למד הי.	אלף הי וו	אלף הי ויו	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף. אלף למד הי	אלף הה וו	אלף הי ואו	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד
שורשי המו'	ג' כלי יסוד דז"א	ג' כלי ת"ת דז"א	ג' כלי חסד דז"א	ג' כלי חסד דז"א
עתיק	אלף. אלף. אלף. אלף למד הי.	אלף הי וו	אלף הי ויו	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף. אלף למד הי	אלף הה וו	אלף הי ואו	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד
שורשי המו'	ג' כלי הוד דז"א	ג' כלי יסוד דז"א	ג' כלי חסד דז"א	ג' כלי חסד דז"א
עתיק	אלף. אלף. אלף. אלף למד הי.	אלף הי וו	אלף הי ויו	אלף הי יוד
נוק' דעתיק	אלף. אלף למד הי	אלף הה וו	אלף הי ואו	אלף הי יוד
א"א	אלף הא יוד	אלף הא וו	אלף הא ואו	אלף הא יוד
נוק' דא"א	אלף הה יוד	אלף הה ואו	אלף הי וו	אלף הה יוד

כלים דז"א (עבור השפע דמצד אבא ומצד אימא) - בנפוד

מקורות

ע"ח ח"א דף ק' סע"ג השמ"ש אות א', דף ק' אע"ב השמ"ש אות ד', דף פ"ד ע"ד. ח"ב דף ו' ע"ג, הגהת השמ"ש אות א'. ח"א דף ע"א סע"א שמ"ש אות א'. תו"ח דף קכ"ב סע"ב. נה"ש דף ז' ע"ד, ט' אע"ב. כרם שלמה ח"ו עמ' כ"ב סע"א, עמ' קס"ז. שעה"כ דף כ"ו ע"ב. ענ"ה דף מ"ב ע"ב אות מ"ז, דף פ'. בא"ל ח"א דף ס"ז ע"א. סידור חול ח"ב עמ' ל"ז ע"ב. תו"ח דף קס"ט. מע"א דף רצ"ו ע"ב. שער הגלגולים הקדמה כ"ו פ"י. שער ח"ב שאלה ק"כ.

ז"א - אחור
 (בנין אטב"ח)
 נוק'א - אחור

נוק'א - פנים

הערות

- * ז"א עומד באותו כיוון כמו א"א. או"א עומדים פב"פ ומלבישים את א"א מכל צדדיו, אבא מצד ימין (פנים ואח) ואימא מצד שמאל (פנים ואח).
- * לאחר החילוף (הראשון), אבא נמצא בפנים, ונכנס בפנים דז"א, אימא נמצאת באח' ונכנסת באח' דז"א.
- * הנוק' הנבנית באטב"ח היא העומדת כנגד מלכות דו"ק דמ"ה (יעקב) וכנגד מלכות דו"ק דב"ן (רחל). יעקב הנבנה במקביל לנוק' הזאת נעשה מיסוד דאבא (אח'), ולכן מדובר ביעקב אחר (לא העומד כנגד מלכות דו"ק דמ"ה).
- * תמיד בחילוף מתחלפים צד שמאל דאבא וצד ימין דאימא, תמיד הנוק' המקבלת את המוחין דאימא היא יעו"ר העומדת כנגד ו"ק דמ"ה וו"ק דב"ן.
- * הסיבה לחילוף השני היא כי על פי ע"ח דף ק' ע"ד, בשבתות וימים טובים הנוק' (אותה אחת) צריכה לקבל את מ"ה דב"ן, הנמצא לאחר החילוף הראשון בצד שמאל דאבא. לכן ע"י חילוף נוסף, מחזירים את המ"ה דב"ן בצד ימין דאימא ונוק' תקבל מ"ה וב"ן דב"ן.
- * ע"פ חידושי הרה"ג שד"ה (ענ"ה דף פ' אמצע ע"א, ד"ה מ"ש הרש"ש) כונות התפילה באו"א הפרטים, ולאחר החורבן רק בצד שמאל. ולכן, חלוקת השפע יהיה תמיד לפי או"א הכללים, אך זו"ן יקבלו רק מהפרטים (מצד שמאל). כלומר, רק חלק השפע שבא דרך אימא ותבונה הכללי, שהוא דרך בינה דמ"ה ומלכות דבינה דמ"ה, יביא לזו"ן את הו"ק דמ"ה. וה"ק דבינה דב"ן ומלכות דבינה דב"ן, יביא לזו"ן את הו"ק דב"ן.

אימא - ב"ן - שמאל (מתפרט למ"ה וב"ן דב"ן)

שמאל דאימא	ימין דאימא
ב"ן דב"ן	מ"ה דב"ן
בינה (דאימא) גבורות	חכמה (דאימא) חסדים
בינה (דאימא)	חכמה (דאימא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאימא) הוד	יסוד (דאימא) נצה

אבא - מ"ה - ימין (מתפרט למ"ה וב"ן דמ"ה)

שמאל דאבא	ימין דאבא
ב"ן דמ"ה	מ"ה דמ"ה
בינה (דאבא) גבורות	חכמה (דאבא) חסדים
בינה (דאבא)	חכמה (דאבא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאבא) הוד	יסוד (דאבא) נצה

לפני החילוף הפרטי:

המוחין נקראים תמיד: (הו"ב חו"ג דאבא ואימא)

ויכנסו בתוך לבושי נה"י דאו"א, לפני לידת זו"ן

חילוף פרטי:

ב"ן דב"ן	ב"ן דמ"ה
בינה (דאימא) גבורות	בינה (דאבא) גבורות
בינות וגבורות דאו"א של לפני החילוף	
בינה (דאימא)	חכמה (דאימא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאימא) הוד	יסוד (דאימא) נצה

מ"ה דב"ן	מ"ה דמ"ה
חכמה (דאימא) חסדים	חכמה (דאבא) חסדים
חכמות וחסדים דאו"א של לפני החילוף	
בינה (דאבא)	חכמה (דאבא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאבא) הוד	יסוד (דאבא) נצה

אחרי חילוף פרטי:

והמוחין נקראים: (של לפני החילוף הא')

חכמות וחסדים דאו"א של לפני החילוף

אך בכניסה תמיד המוחין: (הו"ב חו"ג דאבא ואימא)

ונכנסים בתוך לבושי נה"י דאו"א, ויכנסו בזו"ן

חילוף פרטי (השני): (שבתות וחגים)

ב"ן דב"ן	מ"ה דב"ן
בינה (דאימא) גבורות	בינה (דאבא) גבורות
בינות וגבורות דאו"א של לפני החילוף (הב')	
בינה (דאימא)	חכמה (דאימא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאימא) הוד	יסוד (דאימא) נצה
בתוך י' בלי ז"א (דמצד אימא)	

ב"ן דמ"ה	מ"ה דמ"ה
חכמה (דאימא) חסדים	חכמה (דאבא) חסדים
חכמות וחסדים דאו"א של לפני החילוף (הב')	
בינה (דאבא)	חכמה (דאבא)
דעת (חסדים גבורות)	דעת (חסדים גבורות)
יסוד (דאבא) הוד	יסוד (דאבא) נצה
בתוך י' בלי ז"א (דמצד אבא)	

אחרי חילוף פרטי (השני): (המוחין חזרו למקומם הראשון)

והמוחין נקראים שוב: (של לפני החילוף הב')

חכמות וחסדים דאו"א של לפני החילוף (הב')

אך בכניסה תמיד המוחין: (הו"ב חו"ג דאבא ואימא)

ונכנסים בתוך לבושי נה"י דאו"א, ונכנסים בזו"ן

מקורות
ע"ח ח"א דף ק' ע"א השמ"ש אות ד'. כרם שלמה ח"ו עמ' כ"א.
סידור חול ח"ב עמ' ל"ז ע"ב.

הערות
* ע"פ ע"ח ח"א דף ק' ע"ד, סיבת החילוף השני כי הנוק' (העומדת כנגד עטרת יסוד דז"א, וכנ"ל ביום חול) צריכה לקבל מ"ה דב"ן, הנמצא לאחר החילוף הראשון, בצד שמאל של נה"י דאבא, ויש להעבירו לנה"י דאימא כדי להכניסו בנוק'.
* בפורים, הארת מרדכי (עטרת יסוד דאבא): בזמן החילוף, כשצד שמאל דאבא נכנס בצד ימין של אימא, לוקח איתו הארת הלבוש דאבא. נמצא נכנס בנוק' הארת חצי ימין של לבוש נה"י דאבא (שע"ר ח"ב שאלה שנ"ד).

הקדמת הרה"ג השד"ה בענין החילוף הפרטי והכללי - אור"ה דף ק"ב (ע"י ע"ה ח"א דף ק' ע"ד, השמ"ש אות א')

דב"ן שהוא גבורות דאבא שאחר החילוף שעיקרם היו חסדים דאימא ובזווג דהולדה נותן לה מ"ה דמ"ה.

ב. כשהוא לצורך זווג זו"ן הגדולים שזווגם במוסף שבת שזווג או"א הוא פרטי וגם החילוף הוא פרטי כמו"ש לצורך יעקו"ר. והשינוי שיש בניהם שכאן בתחלה לוקחת הנוק' הארת ב"ן דב"ן שהוא שמאל דאימא דוקא אבל אינה לוקחת הארת מ"ה דב"ן (כדלקמן), והטעם שהוא סתום תוך הוד דאבא. ובנסירה נכנסין בנוק' בינות וגבורות דאו"א שהם מ"ה דב"ן (כמ"ש באור"ה דף רמ"ו סע"א) וב"ן דב"ן ומקודם היו מלובשים בהודות וחצי השמאלי דיסודות דאו"א אבל עכשיו מתלבשים תוך נה"י דאימא [עיי' בזה בעלי נהר דכ"ד מש"ש] ונכנסין בנוק' כדי לנוסרת מו"א ובזווג לעשות לה כלי כשעולין בחיק או"א נותן לה ב"ן דמ"ה ובזווג דהולדה מ"ה דמ"ה ע"ד יעקו"ר (ע"י שמ"ש הנ"ל).

ג. ע"י מצות פו"ר זווג הנעשה אז הוא זווג או"א הכוללים שאבא קודם החילוף היה בו מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן ואימא היה בה אז ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן ומזדווגים חצאים התחתונים דאו"א שמהחזה עד הטיבור [הטעם שכתב הרש"ש בשער אנ"ך חצאים התחתונים אפשר כמ"ש בנהר שלום (די"ג ע"ד) ד"ה הייחודים וז"ל אבל זווג דו"ק וכו' אפשר שאינו נעשה רק ע"י מצות פו"ר עכד"ק א"נ אפשר דהטעם לפי שברכת האירוסין אינה נעשית בשבת דאסור לקדש אשה בשבת כדפסק מרן בא"ח סי' של"ט ובאה"ע סי' ס"ד משום קנין לכן כ' מזדווגים חצאים התחתונים שהם ישסו"ת שמזדווגים בימות החול להמשיך מהם מוחין לפרצוף השלישי בינה דו"א כנודע ואפילו מצות עונה שנעשית אחר חצות ליל שבת עדיין לא נמשך לז"א פרצוף חכמה] ואימא מעלה מ"ן חכמות וחסדים שבה שהם ב"ן דמ"ה ומתלבשים תוך הוד וחצי השמאלי דיסוד דאבא ואבא משפיע מ"ד בינות וגבורות שבו שהם מ"ה דב"ן ומתלבשים תוך נצח וחצי הימני דיסוד דאימא לצורך זווג זו"ן הכוללים [כמ"ש בסידור לעיל] ובשער הכונות [דצ"ח ע"ג] דרוש ח' דר"ה כ' וז"ל בדרוש פורים יבואר כי גם מוחין ונה"י דאבא נכנסין בנוק' ע"כ ושם מדבר בזו"ן הכוללים:

יצא לנו מזה שבזו"ן הכוללים בעת הנסירה נכנסין בינות וגבורות דאו"א שהיו מלובשים בהודות וחצי היסודות השמאלים דאו"א ועתה מתלבשים בנה"י דאימא ונכנסין תוך הנוק' [וכן מבואר בשמ"ש שער כ' פ"ט אות ד'] וזה מוכרח בין בזו"ן הכוללים של התפלות והמצות שמזדווגים במוסף שבת ובזו"ט כמו שמצינו בכונות ר"ה בתיבת באהבה ובין בזו"ן הכוללים שמזדווגים ע"י מצות פו"ר וא"כ תחלה מקבלת הנוק' הארת ב"ן דב"ן שהוא בינות וגבורות דאימא [דוקא ואינה לוקחת הארת מ"ה דב"ן כי הוא סתום בקו שמאל דאבא ומ"ש לעיל באות ב' דב"ן דמ"ה סתום הוא ט"ס דהכא איירי אחר החילוף, אך מ"מ לא נתבאר למה בזו"ן הגדולים אינה לוקחת ג"כ הארת ב"ן דמ"ה בהיותה באח' ע"ד זו"ן הקטנים ובזווג א' לעשות הרוחא תקבל עצמותו וצ"ת] ובנסירה נכנסין בינות וגבורות דאו"א הכוללים של אחר החילוף המתלבשים תוך נה"י דאימא ונכנסין בנוק' ונסרת. ואח"כ בביאה א' לעשות לה כלי ורוחא נותן לה מ"ה דב"ן שהם חסדים דאימא אחר החילוף המלובשים עתה בקו ימין דאימא ובזווג ב' דהולדה נותן לה מ"ה דמ"ה ובזווג ב' שוים כל ג' סוגים הנז"ל והיעב"א עבכ"ק השד"ה יצ"ו:

וזה החילוף הכללי דאו"א לתת מוחין לזו"ן אינו נעשה כ"א במצות פו"ר, ובכל מקום שכ' הרב חילוף פרטי שייך לשאר מצות כאשר יבואר להלן. ואל יקשה בעיניך מ"ש בע"ח פ"ט משער המוחין שלצורך זו"ן הגדולים בנסירה נכנסין הודות דאו"א, שהם מ"ה וב"ן דב"ן, ובזווג לעשותה כלי נותן לה ב"ן דמ"ה שנקראים חסדים דאימא, ושם מיירי בזווג זו"ן הגדולים כשהן שוים בקומתם, דלא קשיא מידי דהתם איירי במוסף שבת ובתפלות יו"ט. ודכוותא כ"כ בחסדי דוד כלל ק"ך יעוש"ב ובתפלות ובמצות אינו נעשה חילוף כללי דאו"א [צ"ע במ"ש התו"ח דקכ"ד ע"ב] כי אם חילוף פרטי כמו בחול אלא שיש חלוק בנסירה בין זו"ן הגדולים שזווגם בשבת ויו"ט לבין זו"ן הקטנים שזווגם בשאר התפלות:

וזה שכתבנו שלצורך הולדת הנשמות כשמזדווגים או"א נעשה חילוף הכללי מבואר בפרק עשירי משער המוחין ובפרק ז' משער אנ"ך בזווג אדה"ר להוליד קין והבל ושם מבואר שלצורך הולדת הנשמות, הזו"ן מקבלין מוחין מאו"א הכוללים, שאבא היה קודם החילוף מ"ה דמ"ה ומ"ה דב"ן ואימא היתה ב"ן דמ"ה וב"ן דב"ן וכשנעשה החילוף נהיה אבא מ"ה וב"ן דמ"ה ואימא מ"ה וב"ן דב"ן יעו"ש היטב:

ועפ"י דרכנו יתבאר מ"ש בע"ח פ"ט משער המוחין וז"ל ואז נותן לה בסוד הארה בחינת ה"ג שלה דב"ן [ר"ל ב"ן דב"ן] ובסוד זווג ממש ה"ג שלו הנקראים חסדים דאימא כנ"ל וכולם מן ב"ן עכד"ק. ואח"כ הביא שם פירוש שני שמדבר בזו"ן הגדולים כיעו"ש ויש לדקדק דעל מה מדבר כאן שכ' ואז נותן וכו' וכולם מן ב"ן אם הוא בזו"ן הקטנים אי אפשר דהתם לוקחת תחלה הארת ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה לא רק ב"ן דב"ן כמ"ש ואם הוא בזו"ן הגדולים שכן האמת ששם לוקחת בתחלה רק הארת ב"ן דב"ן א"כ היה ראוי שבזווג לעשותה כלי ימשיך לה ב"ן דמ"ה וממה שכ' הנקראים חסדים דאימא וכולם מן ב"ן משמע דקאי על מ"ה דב"ן שהם נקראים חסדים דאימא וזהו שכ' וכולם מן ב"ן דר"ל מ"ה וב"ן דב"ן ובהגהות כ"י הרנ"ה זלה"ה על ע"ח על מ"ש הרב הנקראים חסדים דאימא כ' שהם ב"ן דמ"ה וכונתו דקאי על זו"ן הגדולים כנ"ל אך מ"מ אינו מובן כן מהלשון כאמור גם לפי ד"ק נמצא שזה הוא עצמו פירוש ב' שכ' אח"כ וא"כ לא היה צריך לכתוב אח"כ עוד פירוש ב' שפירוש ב' מתחיל קודם ואז ובהגהות וביאורים כ' משם הש"ש שם שמ"ש וכולם מן ב"ן ר"ל מ"ה וב"ן דב"ן יעו"ש והן אמת שכן משמע מהלשון כאמור אך דברי הרב לא יתפרשו לא בזו"ן הגדולים ולא בזו"ן הקטנים כאמור:

אמנם לפי דרכנו יבוא על נכון שמ"ש ואז נותן וכו' מדבר בזווג או"א הכוללים כנז"ל שמתחלפים חילוף כללי לתת מוחין לזו"ן והיינו דוקא לצורך מצות פו"ר אבל לצורך התפלות והמצות אף בזווג זו"ן הגדולים אין מזדווגים או"א הכולליים ואינו נעשה חילוף כללי כמבואר בהגהת השמ"ש הארוכה על שער המוחין פ"ט ובחסדי דוד כלל ק"ך יעו"ש:

נמצא לפי דברינו שיש ג' סוגים בזה:

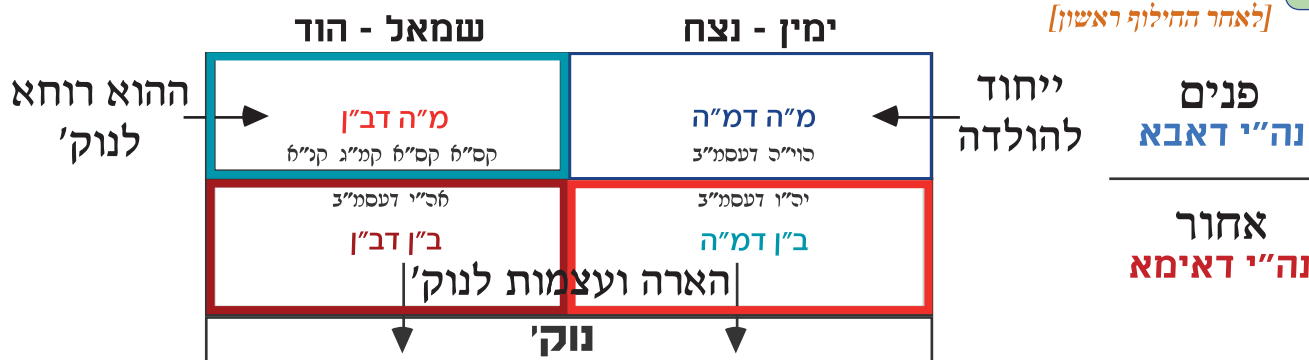
א. כשהוא לצורך יעקב ורחל שזווג או"א הוא פרטי וגם החילוף פרטי ובתחלה לוקחת הנוק' הארת נה"י דאימא שהם ב"ן דב"ן וב"ן דמ"ה ובנסירה לוקחת עצמותם ובזווג לעשות לה ההוא רוחא נותן לה מ"ה

מקורות נוספים, בענין החילוף הפרטי דזו"ן הקטנים: ע"ח ח"ב דף פ"א ע"ג, פ"ב ע"א הגוב"י אות ד'. ע"פ שעה"כ דף ע"ד ע"א, משמע שרק בקדושה דמוסף הנוק' שווה בקומתה לז"א, ולא בשום תפילה אחרת. ולכן לא יתכן שהנוק' כאן היא ו"ק דב"ן, שהרי ו"ק דב"ן תמיד גודלת עם ו"ק דמ"ה (זו"ן הגדולים). עיי' שער הגלגולים הקדמה כ"ו דף קפ"ב, בענין 5 מיני זיווגים: רחל נגדלת בשווה לז"א רק במוסף של שבת. עיי' קנין פירות דף כ"ג, שורה 4, בענין זו"ן הגדולים.

יד שמאל דא"א		או"א	יד ימין דא"א		
אימא כללי - ב"ן - מלבישה על יד שמאל דא"א			אבא כללי - מ"ה - מלביש על יד ימין דא"א		
ה"ק דבינה דב"ן	בינה דבינה דמ"ה		ו"ק דחכמה דב"ן	כתר וחכמה דבינה דמ"ה	מקור השפע
שמאל דאימא הכללי	ימין דאימא הכללי		שמאל דאבא הכללי	ימין דאבא הכללי	הפר' הנתקנים
פרק אמצעי זרוע שמאל דא"א	פרק עליון יד שמאל דא"א		פרק אמצעי זרוע ימין דא"א	פרק עליון יד ימין דא"א	מקור ההמשכה
בינה דאימא	חכמה דאימא	← →	בינה דאבא	חכמה דאבא	מוחין
ב"ן דב"ן	ב"ן דמ"ה	← →	מ"ה דב"ן	מ"ה דמ"ה	שפע
ה"ק דבינה דב"ן	בינה דבינה דמ"ה		ו"ק דחכמה דב"ן	כתר וחכמה דבינה דמ"ה	מקור השפע
אימא פרטי	אבא פרטי		אימא פרטי	אבא פרטי	הפר' הנתקנים
שמאל דפ"א (זרוע שמאל)	ימין דפ"א (זרוע שמאל)		שמאל דפ"א (זרוע ימין)	ימין דפ"א (זרוע ימין)	מקור ההמשכה
בינה דאימא	חכמה דאימא	← →	בינה דאימא	חכמה דאימא	מוחין
ב"ן דב"ן	מ"ה דב"ן	← →	מ"ה דב"ן	מ"ה דמ"ה	שפע

א. כניסת המוחין לז"א - זו"ן הקטנים - חילוף פרטי (חול):

[לאחר החילוף ראשון]

ב. כניסת המוחין לז"א - זו"ן הגדולים - חילוף פרטי (שבת):

[לאחר החילוף שני]

נה"י דאבא (צד ימין) נה"י דאימא (צד ימין)

ג. כניסת המוחין לז"א - זו"ן הגדולים - חילוף כללי (פרו ורבו):

[לאחר החילוף שני]

נה"י דאבא (צד ימין) נה"י דאימא (צד ימין)

מקורות
 ע"ה ח"א דף ק' ע"א שמו"ש
 אות ג' וד', עמ' ג' שמו"ש אות א'.
 נה"ש דף ז' ע"ד.
 אור הלבנה חלק אור החיים
 דף רמ"ו ע"ב.
 ש"ש ח"ב דף ע"ג ע"ג.
 צדק ושלום דף י"ח ע"א.
 תו"ח מ"ו סע"ב.
 בית לחם יהודא ח"ב דף נ"ג ע"ד.
 שע"ר ח"ב ש' קנ"ב, ל"ו, קכ"ג, קל"ב.
 ענ"ה דף פ"ד סע"א (ד"ה והשתא).
 כרם שלמה ח"ו דף כ"ב אע"ב.

בזו"ן הגדולים, ז"א נתון לנוק' רק בין דב"ן (באטביח), שהרי מ"ה דב"ן סתום בתוך יסוד דאבא. מ"ה וב"ן דב"ן יתלבשו בנה"י דאימא בחילוף השני (ע"ג רישא דז"א), במילת "באהבה".
 ע"ה ח"א דף ק' ע"ד. הקדמת השד"ח באור"ה דף ק"ב הנ"ל. בא"ח ח"ב דף ק"ג סע"א. כרם שלמה ח"ו דף רפ"ט ע"ב. שע"ר ח"א ש' ר"א (א"א לחלק את לבוש היסוד).

כניסת המוחין בנוקין (בוזיץ הנדולים יש כאן חילוף ב'):

עץ חיים דף קי עייג, השמישיש אות אי, עיי גם עץ חיים דף צבי עייד, השמישיש אות אי וזה המקור לחילוף הכללי.

עיי גם כרם שלמה, חלק ו, דף רפח.

אור הלכה, דף קגי עייא.

חסדי זר, אות קכ.

יחיד	ההוא והוא	עצמות (כנסירה)	הארה לנוקין	אימא	אבא	אבא	אבא	אבא	אבא
להולדה				אחרי החילוף האי	אחרי החילוף האי	אבא	אבא	אבא	
מיייה דמיייה	מיייה דביין	ביין דמיייה וביין דביין נהיין דאימא	ביין דמיייה וביין דביין נהיין דאימא (אטבייח)	ביין דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין	מיייה דה' וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)
מיייה דמיייה	ביין דמיייה	מיייה דביין וביין דביין הודות דאי"א (ו)	ביין דביין (אטבייח) מיייה דביין (מיייה דביין בסיתום)	ביין דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)
מיייה דמיייה	מיייה דביין	ביין דמיייה וביין דביין הודות דאי"א (ו)	ביין דביין (אטבייח) מיייה דביין (מיייה דביין בסיתום)	ביין דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)
מיייה דמיייה	מיייה דביין	ביין דמיייה וביין דביין הודות דאי"א (ו)	ביין דביין (אטבייח) מיייה דביין (מיייה דביין בסיתום)	ביין דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)
מיייה דמיייה	מיייה דביין	ביין דמיייה וביין דביין הודות דאי"א (ו)	ביין דביין (אטבייח) מיייה דביין (מיייה דביין בסיתום)	ביין דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)	מיייה דמיייה וביין דביין פרישות דאימא (ששאל-ביין)

הערות:

א. החילוף מורכב משלושה שלבים:

1. לפני החילוף.
2. החילוף עצמו (בין הגבורות דאבא לחסדים דאימא).
3. כניסה לתוך זי"א, אבא ואימא מסתמבנים. כלומר, אבא בונה את צד הפנים ואימא את צד האח.

ב. יש חילוף באי"א הכללים ובאי"א הפרטים (החילוף מתבצע בפירופים התחתונים, בכללי: מלי דחכמה דביין עם מלי דבינה דמייח):

- בכללים:** אבא: מיייה דמיייה וביין דביין → **ביין דמיייה** וביין דביין: **אימא**.
בפרטים: אבא: מיייה דמיייה וביין דביין → **מיייה דביין** וביין דביין: **אימא**.
 מכאן שאי"א הכללים שלפני החילוף שווים בשמות לאי"א הפרטים שלאח החילוף.

ג. אבא הפרטי (שהוא מיייה בלבד), ואימא הפרטי (שהיא ביין בלבד) מתחלקים כל אחד למיייה וביין.

- נמצא שבפרטות אבא: מיייה דמיייה וביין דמיייה, ואימא: מיייה דביין וביין דביין.
 ומאידך אבא הכללי, שהוא מורכב מביייה וביין, עצם היותו צד ימין מתפרט למיייה. וכן אימא הכללי, שהיא מורכבת מביייה וביין, עצם היותה צד שמאל מתפרטת לביין.
 נמצא שבכללות אבא: מיייה דמיייה וביין דמיייה דביין, ואימא: ביין דמיייה וביין דביין.

ד. עייפ השדי"ה (שמתבסס על הרשישי), יש ג' נושאים בעץ חיים בדרך ק' עיי"ג: א. פירוש א', יום חול (זריין קטנים, בפרטות). ב. שבת - רי"ה (זריין הגדולים, בפרטות). ג. די"ה ואז... (זריין הגדולים, בכללות לצורך פרו רוב). עייפ אור הלכה, החילוף הכללי הוא רק לצורך פרו רוב, והחילוף הפרטי הוא לשאר המצות. בכל אופן, זאת שיטת יחיד. ומעניין שלשיטת רי"ש אין צורך בהגהה בעיית.

ה. על פל העלי נהל (ושאר המפרשים), יש רק שני נושאים, ואז... מהווה "הקדמה" לפירוש השני ולא נושא שלישי.

ו. בזריין הגדולים (בפרטות ובכללות), חוד דאבא בסיתום. לכן הנוקין מקבלת רק הארת ביין דביין, ולא מהחוד דאבא. אחי"כ יש חילוף שני, בנהי"י דאימא, ונהי"י דאימא מתלבש בנוקין.